

Gemeente Aalsmeer

Onderwerp Het actualiseren van de grondexploitaties Aalsmeer 2023

- Gevraagd besluit
1. Het vaststellen van de geactualiseerde grondexploitaties per 1-1-2023 en kennisnemen van de verslechtering van de saldi van de actieve grondexploitaties met € 511.000 van € 2.278.000 naar € 1.767.000 en verbetering van de lopende facilitaire grondexploitaties met € 289.000 van € 2.539.000 negatief naar € 2.249.000,- negatief.
 2. Het vaststellen van het bijgestelde budget voor de uitvoering van de nog te verwezenlijken plandelen van lopende actieve grondexploitaties ter grootte van € 51,03 miljoen opbrengsten en € 38,11 miljoen kosten (specificatie: bijlage 1).
 3. Het vaststellen van het bijgestelde budget van lopende facilitaire projecten ter grootte van € 8,45 miljoen opbrengsten en € 9,80 miljoen kosten (specificatie: bijlage 1). Van de kosten heeft € 1,81 miljoen betrekking op de aanleg van openbare ruimte binnen de plangebieden.
 4. Kennisnemen van de in 2022 bij de jaarrekening genomen winst uit (actieve) grondexploitaties van per saldo € 2,08 miljoen, verwachte winstneming van € 3,84 miljoen voor de jaarschijf 2023 (bijlage 2) en deze te storten in de bestemmingsreserve "voorlopige winsten grondexploitaties".
 5. Op basis van de vastgestelde grondexploitaties de stand van de verliesvoorziening voor actieve grondexploitaties vast te stellen van € 6.527.000 (bijlage 3).
 6. Op basis van de geactualiseerde facilitaire grondexploitaties de stand van de verliesvoorziening vast te stellen van € 1.885.000 (bijlage 3), wat per saldo een storting betekent van € 103.000 ten opzichte van de stand in de jaarrekening 2021.
 7. De jaarlijks dotatie aan de verliesvoorziening voor de Tuinen van Aalsmeer te verhogen van € 118.600 naar € 136.000 vanaf 2023 tot 2027.
 8. Het voteren van een raadskrediet van € 288.000 voor het voorbereiden van ruimtelijke plannen op eigen grond (specificatie: bijlage 4).
 9. Kennisnemen van de prognose afdracht bovenwijkse voorzieningen van € 2,40 miljoen (bijlage 5).
 10. Bovenstaande besluitpunten met bijbehorende balansmutaties en fiscale consequenties te verwerken in de begroting 2023 en verder.

- Bijlagen
1. Actualisering van de nog te maken kosten en opbrengsten van lopende grondexploitaties
 2. Fasering resultaatnemingen grondexploitaties
 3. Stand en aanpassing van de voorziening grondexploitaties en bouwprojecten
 4. Overzicht van de geraamde voorbereidingskosten
 5. Overzicht bijdragen bovenwijkse voorzieningen

Besluit van de raad nodig Ja
Openbaarheid Neen

Participatie Neen

Behandeld in B&W-vergadering d.d.
Besluit B&W

- 9 MEI 2023, nr 9
Conform advies

Datum 9 mei 2023
Nummer
Portefeuillehouder wethouder mr. L.B. Kabout

Besproken in staf met portefeuillehouder op 6 april 2023

Afdeling Stedelijke Ontwikkeling
Behandelend ambtenaar S. Metselaar
Telefoonnummer 540 41 51
E-mail s.metselaar@amstelveen.nl

WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN

Wat willen we bereiken (effectindicatoren)

Voldoen aan het besluit begroting en verantwoording (BBV) dat voorschrijft om toegekende kredieten voor meerjarige projecten minstens één keer per jaar te herzien en opnieuw vast te stellen.

Wat gaan we daarvoor doen (prestatie-indicatoren)

De grondexploitatie is het uitvoeringsprogramma van een ruimtelijk plan. Het geeft de financiële kaders waarbinnen de uitvoering plaatsvindt. Het is verplicht de begrotingen voor de nog uit te voeren plandelen minstens één keer per jaar opnieuw vast te stellen. Daarnaast worden met dit besluit de geactualiseerde budgetten voor de private ontwikkelingen (facilitaire projecten), grondexploitaties in voorbereiding en overige ruimtelijke projecten opnieuw vastgesteld.

ACHTERGROND EN OVERWEGINGEN

Programma (speerpunt)

5. Ruimtelijke ontwikkeling

Aanleiding

De regelgeving voor meerjarige projecten verplicht tot regelmatige herziening van calculaties. Jaarlijks stelt de raad de actualisatie van de grondexploitaties vast, waarin de budgetten worden herzien en vastgesteld. In de paragraaf grondbeleid van de jaarrekening 2022 is ingegaan op de inzet van het grondbeleidsinstrumentarium in 2022 en, op hoofdlijnen, op het totale resultaat van de grondexploitatie in 2022.

Argumenten

De actualisatie is voorgeschreven vanuit het BBV. Daarnaast informeren wij u middels dit collegeadvies over de belangrijkste ontwikkelingen bij de lopende grondexploitaties en private ontwikkelingen.

Kanttekeningen

Dit voorstel heeft een relatie met de jaarrekening 2022. In de jaarrekening zijn de benodigde voorzieningen voor verlieslatende grondexploitaties opgenomen. De lopende projecten worden nu conform de jaarrekening 2022 ter vaststelling aangeboden. Daarnaast worden de nieuwe grondexploitaties ter vaststelling aangeboden.

Met dit voorstel worden tevens de benodigde budgetten voor 2023 en verder vastgesteld.

Financiën

Totaaloverzicht

Bijlage 1 geeft het totaaloverzicht weer van de actualisatie van alle grondexploitaties. Deze bestaan uit ontwikkelingen op eigen grond (bouwgronden in exploitatie, BIE), facilitaire projecten (FAC), facilitaire projecten in voorbereiding en actieve grondexploitaties in voorbereiding (AGIV). Het saldo van de actieve grondexploitaties is afgelopen jaar verslechterd met € 511.000. Dit komt grotendeels door het project de Tuinen van Aalsmeer en het VVA-terrein. Hier tegenover staat een verbeterde verwachting voor de Meervalstraat-Roerdomplan.

Het saldo op de lopende facilitaire grondexploitaties is verbeterd met € 289.000. Dit komt met name door de projecten Oosteindedriehoek en de Tuinen van Aalsmeer. Voor Westeinderhage is wel een tegenvaller te melden door de vertraagde vaststelling van het bestemmingsplan.

Voor Oosteindedriehoek is een Anterieure Overeenkomst gesloten waarmee het kostenverhaal is geregeld. Dit houdt in dat het project neutraal sluit. In 2022 werd nog rekening gehouden met een verlies.

Voor de projecten in de categorie AGIV zijn alleen de voorbereidingskosten opgenomen. Er zijn nog geen opbrengsten meegenomen. Uitgangspunt is dat hier minimaal sluitende grondexploitaties uit volgen.

Ontwikkelingen op eigen grond: bouwgronden in exploitatie (BIE)

Bij actieve grondexploitaties in uitvoering (bouwgronden in exploitatie, afgekort BIE) ontwikkelt de gemeente de grond vanuit een eigen grondpositie. De kosten worden hierbij gedekt uit de opbrengsten van de gemeentelijke gronduitgifte.

Afgesloten grondexploitaties in 2022

Er zijn in 2022 geen actieve grondexploitaties afgesloten.

Lopende actieve bouwgronden in exploitatie (BIE)

We gaan hierna in op veranderingen in de actieve grondexploitaties met een effect meer dan € 40.000, zoals weergegeven in bijlage 1.

De Tuinen van Aalsmeer (actief grondbeleid)

De actieve grondexploitaties in de Tuinen van Aalsmeer laten ten opzichte van de MPG 2022 een nadelig verschil van €539.000 op NCW per 1-1-'23 zien. De grootste verschillen zitten in de deelprojecten Polderzoom fase 1 (BIE) waar de definitieve taxatie van de gronden voor het appartementencomplex lager is uitgevallen dan begroot was, doordat de bouwkosten harder zijn gestegen en de opbrengsten voor de middeldure woningen begrensd zijn. Daarnaast zijn de plankosten geactualiseerd en de hogere prijsstijgingen voor civiele werkzaamheden doorgevoerd (€ -300.000), verlenging van de looptijd van deelproject Polderzoom fase 2 (BIE) met een jaar, dat meer plankosten tot gevolg heeft. De gewijzigde grondbeleidsstrategie om een exploitatieplan vast te laten stellen bij de Zwarteweg. De gemeente ontwikkelt vanuit deze grondexploitatie (BIE) de appartementen en maakt het gehele gebied bouw- en woonrijp. Zowel de investeringen als de grondopbrengsten zijn daardoor opgehoogd en de looptijd is verlengd tot 2027 (€ -191.000). Het negatieve saldo ten opzichte van vorig jaar moet in relatie gezien worden met de facilitaire grondexploitatie. Per saldo vindt een kleine verbetering van het resultaat plaats.

Green Park Aalsmeer

Geenpark Aalsmeer betreft een deelneming van de gemeente. De B.V. voert haar eigen grondexploitatie waarover apart wordt gerapporteerd. De gemeente beheert de gemeentelijke grondexploitatie, die bestaat uit aan- en verkoop van gronden ten behoeve van de B.V inclusief de bijkomende (plan)kosten daarvoor.

Het verwachte eindsaldo van de gemeentelijke grondexploitatie Green Park Aalsmeer is naar beneden bijgesteld met € 93.000 tot € 63.000 negatief. Er is voor dit negatieve resultaat een voorziening getroffen (€59.000 op NCW 1-1-23). De oorzaak voor de verslechtering van het resultaat is hoofdzakelijk gelegen in een aankoop binnen het plangebied die niet doorgelegd kan worden aan de B.V.

Meervalstraat/Roerdomplaan

Het geraamde resultaat voor dit project wordt met € 636.000 naar boven bijgesteld tot € 8,28 miljoen. In 2022 zijn definitieve afspraken over indexeringen en vergoedingen verwerkt in de grondexploitatie. Deze hebben geleid tot voornoemd voordeel.

Hornmeer VVA-terrein

Alle grond op het VVA-terrein is verkocht, de grond is bouwrijp en het vastgoed is gerealiseerd. In 2022 is er een verschil van inzicht geweest over het opleveren van de grond met de civiele aannemer. Er hebben zich onvoorziene omstandigheden voorgedaan waardoor de grond niet opgeleverd werd zoals aangenomen. Dit heeft tot hogere kosten voor het bouw- en woonrijp maken geleid. Naar aanleiding hiervan is de planbegeleiding ook intensiever geweest, waardoor ook deze kosten zijn toegenomen. Door deze onvoorziene kosten is het resultaat van de grondexploitatie met € 248.000 verslechterd. De werkzaamheden zijn hervat en de grondexploitatie kan per 31-12-2023 worden afgesloten.

Nieuwe actieve bouwgronden in exploitatie (BIE)

Er worden bij dit voorstel geen nieuwe bouwgronden in exploitatie geopend.

Vorbereidingskredieten actieve grondexploitaties in voorbereiding (AGIV)

Voor twee ontwikkelingen op eigen grond is er nog geen opdracht van de raad. Voor deze ontwikkelingen worden al wel voorbereidingskosten gemaakt. Voor deze kosten wordt een voorbereidingskrediet aangevraagd tot en met de vaststelling van het bestemmingsplan en grondexploitatie. Dit betreft hoofdzakelijk plankosten. Het saldo van deze projecten is incompleet: de inkomsten uit grondverkoop (en daarmee samenhangende kosten) zijn nog niet opgenomen. De aanvraag voor budgetten van kosten en opbrengsten voor de uitvoeringsfase vindt plaats bij de vaststelling van de grondexploitatie. Voor deze ontwikkelingen zijn de uiteindelijke eindresultaten afhankelijk van de nog te realiseren grondopbrengsten. Er wordt gestreefd naar een positief projectresultaat.

In de voorbereidingsfase van een grondexploitatie is de totale scope en omvang van een project nog niet volledig in beeld. Daarom wordt het voorbereidingskrediet jaarlijks bijgesteld met de meest recente verwachtingen. Omdat de grondexploitatie met een bestuurlijk vastgesteld eindsaldo er nog niet is, zijn bijstellingen van voorbereidingskosten geen voor- of nadelen.

Ophelialaan/Thijsselaan

Herontwikkeling naar woningbouw (voortkomend uit de Visie Stommeer). Aan de Ophelialaan wordt het voormalige schoolgebouw herontwikkeld naar woningbouw. Ook op het terrein achter het voormalige schoolgebouw en aan de Thijsselaan komen woningen. De startnotitie is door de gemeenteraad vastgesteld in maart 2023. Bij vaststelling van het bestemmingsplan wordt de raad gevraagd een BIE te openen. De gemeente is voornemens de grond en aanwezige opstallen te verkopen.

Bilderdammerweg 6-30

Op deze locatie is er de wens om de bestaande woningen te slopen en te vervangen door nieuwbouw. Het gaat om sociale huurwoningen. De wens is om meer woningen te bouwen dan er worden gesloopt.

Voor een andere ontwikkeling (Oosteindedriehoek) wordt rekening gehouden met eventuele aankoop van gronden. Hiertoe is bij de actualisatie van de grondexploitaties 2022 een voorbereidings-krediet beschikbaar gesteld. De verwachting is dat in de loop van 2023 er een BIE wordt geopend voor dit project.

Afgesloten AGIV's in 2022

De Graaf Willemlaan 1-3 en Hoofdweg-Zuid zijn in 2022 afgesloten. Er is geen zicht op verkoop van de gronden. Voor de Graaf Willemlaan 1-3 is het een verlies van € 52.000. Hoofdweg-Zuid betreft een neutraal resultaat. De voorbereidingen op verkoop waren nog niet gestart en dus waren er nog geen kosten gemaakt. Ten behoeve van het facilitaire traject waren wel al kosten gemaakt, hierover is gerapporteerd bij de facilitaire grondexploitaties.

Facilitaire projecten

Bij private ontwikkelingen dient de gemeente per ontwikkeling na te gaan welke kosten er ontstaan om deze vervolgens te verhalen op de ontwikkelaar. Dat gebeurt doorgaans via anterieure overeenkomsten, tenzij er een vigerend exploitatieplan is. Indien een volledig kostenverhaal wordt gerealiseerd, ontstaat een (voorcalculatorisch) nulresultaat. Kosten die jaarlijks worden gemaakt, worden gefactureerd of als nog te verhalen kosten verantwoord. Kosten die niet verhaalbaar zijn, worden als tekort in het betreffende jaar verantwoord. Hieronder wordt ingegaan op ontwikkelingen bij de private grondexploitaties waarbij afwijkingen met een omvang van minstens € 40.000 op het verwachte eindsaldo van een project worden genoemd of als daar aanleiding toe bestaat.

Afgesloten facilitaire projecten in 2022

Zoals in bijlage 1 weergegeven, zijn zes facilitaire projecten afgesloten met een gezamenlijk negatief resultaat van € 11.000 in 2022. Het totale eindresultaat van deze projecten is € 247.000 negatief.

Facilitaire projecten in uitvoering

Hierna gaan we in op facilitaire projecten met een afwijking groter dan € 40.000.

De Tuinen van Aalsmeer facilitair

De facilitaire projecten in de Tuinen van Aalsmeer verbeteren met € 133.000 ten opzichte van het MPG 2022. De grootste wijzigingen hebben plaatsgevonden in Polderzoom fase 2 waar de uiteindelijke exploitatiebijdrage die conform de posterieure overeenkomst in rekening is gebracht bij de initiatiefnemer lager is uitgevallen dan begroot en plankosten voor actualisatie van het exploitatieplan zijn opgenomen in grondexploitatiebegroting (€ -186.000). En het deelproject Zwarteweg waar de gewijzigde grondbeleidsstrategie om een exploitatieplan (EP) vast te laten stellen is doorgevoerd in de grondexploitatie. De exploitatiebijdrage is conform het EP verwerkt. Daarnaast zijn alle kosten voor de uitvoering van civiele werkzaamheden naar de actieve grondexploitatie verplaatst, hier tegenover staat een bijdrage vanuit deze grondexploitatie (€ 319.000).

Westeinderhage

Het totale projectresultaat daalt, als gevolg van bestuurlijke vertraging, van € 192.000 negatief met € 89.000 tot € 281.000 negatief. Naar aanleiding van insprekers is door de raadscommissie een second opinion gevraagd naar de aansluiting van het projectgebied ter hoogte van het Geerland met een gelijkwaardige kruising. De second opinion is opgeleverd en moet worden beschouwd in samenspraak met de eerdere bij het bestemmingsplan gevoegde stukken over dit onderwerp. Om deze reden zijn met name de (directe en indirecte) plankosten opgelopen en zullen nog verder oplopen als gevolg van vertraging van het bestemmingsplan. Planbegeleiding, juridische toetsen, extra sessies bij de commissie, twee extra onderzoeken en bestuurlijke afstemming zorgen ervoor dat er meer uren worden gemaakt.

Oosteindedriehoek

Het geraamde resultaat van dit project is verbeterd met € 293.000 tot € 5.000 positief. De reden hiervoor is dat de afspraken over kostenverhaal uit de in 2022 gesloten anterieure overeenkomst zijn verwerkt. De kosten die de gemeente bij dit project maakt, worden verhaald op de ontwikkelende partijen. Zoals het er nu naar uitziet kunnen alle kosten worden verhaald en is de grondexploitatie sluitend.

Facilitaire projecten in voorbereiding

Hoofdweg-Zuid

Voor het project Hoofdweg-Zuid hebben partijen geen anterieure overeenkomst kunnen sluiten. In 2022 is hier reeds een verlies voor genomen. In 2023 wordt echter nog € 30.000 kosten verwacht voor de afhechting van het dossier.

Nautisch centrum Uiterweg 42-46

Voor het project Nautisch centrum zijn plankosten opgenomen om tot een voorovereenkomst te komen met de initiatiefnemer. Deze kosten zullen via de nog op te stellen voorovereenkomst worden verhaald op de initiatiefnemer waarmee de verwachting is dat het project minimaal budgettair neutraal is.

Kosten bovenwijkse voorzieningen

Kostenverhaal voor bovenwijkse voorzieningen, die (mede) voortkomen uit ruimtelijke projecten vindt momenteel per project plaats op basis van wettelijke criteria profijt, proportionaliteit en toerekenbaarheid (PPT criteria). Op 21 januari 2021 is de nota kostenverhaal bovenwijkse voorzieningen vastgesteld door gemeenteraad. Op grond van deze nota dragen private partijen bij aan bovenwijkse voorzieningen binnen de gemeente. Ook gemeentelijke grondexploitaties dragen bij. In bijlage 5 zijn de verwachte bijdragen, zoals opgenomen in de grondexploitaties, weergegeven.

Rentepercentage grondexploitaties

De berekening van het rentepercentage voor grondexploitaties is gebaseerd op specifieke richtlijnen vanuit het BBV. Op basis van deze berekening wordt een rentepercentage van 0,5% in deze actualisering toegepast op de actieve grondexploitaties in uitvoering (bouwgronden in exploitatie (BIE) en de actieve grondexploitaties in voorbereiding (AGIV). De gehanteerde parameters voor rente en inflatie zijn door het college vastgesteld op 10 december 2022.

Begrote resultaten en de invloed daarvan op het meerjarenbeeld

Voor grondexploitaties met positieve resultaten (de Bouwgronden In Exploitatie) worden (tussentijdse) winsten conform de zogenaamde POC methode (percentage of completion) genomen. Deze methode is beschreven in de BBV notitie "Grondbeleid in begroting en jaarstukken" van juli 2019. De bedragen aan tussentijdse winst die op basis van deze methode worden berekend, moeten ook daadwerkelijk worden genomen. Onderstaande tabel geeft de verwachte toekomstige winsten weer in relatie tot vorige grondexploitatie actualisatie. De verwachte winst in 2022 is € 799.000 hoger dan bij de actualisatie 2022 was aangenomen. Dit komt door eerder gerealiseerde opbrengsten voor Meervalstraat-Roerdomplaan. Bijlage 2 geeft de verwachte toekomstige resultaatnemingen per project per jaar weer.

Versie actualisering grondexploitaties (BIE)	Jaarschijven						Totaal
	2022	2023	2024	2025	2026	2027	
MPG 1-1-2022	1.251	5.360	1.223	670	0	-	8.696
MPG 1-1-2023	2.051	3.932	2.228	1.237	222	-	9.669
Verschil	799	-1.428	1.005	567	222	-	1.165

De winstnemingen 2022 zijn gestort in de reserve "voorlopige winsten grondexploitaties". Bovenstaande toekomstige winstnemingen en het verloop van de reserve worden meegenomen in de tweede Burap 2023.

Voor toekomstige verliezen binnen grondexploitaties wordt op basis van BBV-regelgeving een voorziening getroffen. De voorziening moet worden getroffen in het kalenderjaar dat het verwachte verlies geconstateerd wordt. Dit kan zowel facilitaire als actieve grondexploitaties betreffen. In de

jaarrekening zijn de benodigde voorzieningen voor verlieslatende grondexploitaties al bijgesteld opgenomen, op basis van deze actualisering van de grondexploitaties. Daarmee zijn de verwachte verliezen verwerkt in het jaarrekeningresultaat 2022. Bijlage 3 geeft de stand van de voorziening verliesgevende grondexploitaties weer. Deze is € 8.412.000 (actief en facilitair samen).

Op het moment dat het tekort zich daadwerkelijk voordoet, wordt dit uit de getroffen voorziening gedekt en heeft dit geen invloed meer op het begrotingssaldo of jaarrekeningresultaat.

Communicatie

Niet van toepassing.

Procedure

Bijgevoegd raadsvoorstel heeft een aantal financiële bijlagen. Om de leesbaarheid van deze bijlagen te vergroten volgt onderstaand een korte toelichting per bijlage:

1. *Actualisering van de nog te maken kosten en opbrengsten van lopende grondexploitaties:* in deze bijlage zijn de budgetten voor kosten en opbrengsten voor 2023 en verder weergegeven, met een resultaat. Deze budgetten staan onder de kop 'actualisatie' (prognose opbrengsten en prognose kosten). In deze bijlage is ook het verschil weergegeven tussen de actualisatie van vorig jaar en van dit jaar. In de laatste kolom is het verschil (saldo) hiervan weergegeven. Hierbij is een +bedrag een positief saldo.
 2. *Fasering resultaatneming grondexploitaties:* hierin is in de kolom 'Verwacht resultaat' te zien welk bedrag per project uiteindelijk als projectresultaat wordt verwacht. De kolom 'Reeds genomen' geeft het bedrag weer dat reeds als winst of verlies is verantwoord in de jaarrekeningen tot en met 2022. Het deel van het resultaat wat nog verwacht wordt te verantwoorden, is per jaar gespecificeerd vanaf 2023 in de kolommen ernaast. Bij een aantal projecten wordt het verwachte resultaat 'niet meegenomen'. Voor projecten in voorbereiding geldt dat de kosten voor de baten uitgaan. Er worden alleen nog kosten gemaakt, terwijl de opbrengsten waaruit deze worden gedekt, nog niet in het projectoverzicht zijn opgenomen. Het betreffende saldo is dan incompleet: de inkomsten uit grondverkoop of kostenverhaal zijn nog niet opgenomen. Deze worden opgenomen bij de vaststelling van de grondexploitatie (projecten met actief grondbeleid) dan wel bij de vaststelling van een exploitatieplan en/of het afsluiten van een overeenkomst (projecten facilitair grondbeleid).
 3. *Stand en aanpassing van de voorziening grondexploitaties en bouwprojecten:* hierin is per project het verloop van de verschillende voorzieningen weergegeven.
 4. *Overzicht van de geraamde voorbereidingskosten:* gevraagd krediet voor twee actieve grondexploitaties in voorbereiding (AGIV).
 5. *Overzicht bijdragen bovenwijkse voorzieningen:* hierin is het overzicht weergegeven van de geraamde bijdragen bovenwijkse voorzieningen op grond van de nota kostenverhaal bovenwijkse voorzieningen 2020.
-

